

การพัฒนาชุดฝึกอบรมผู้ปกครอง เรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการ
โดยวิธีโดสะโฮ

วิฑูรย์ ทองเนื้อดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2549

ISBN 974-502-831-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วัชรชัย ทองเนื้อดี ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ถัดดา สุขปรีดี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ถัดดา สุขปรีดี)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์เกสร บุญอำไพ)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ จำอยู่)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 26 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2549

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้จาก รองศาสตราจารย์ ดร.พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ถัฏดา สุขปรีดี และ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ที่คิเสมอมา ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม แก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ประธานมูลนิธิเพื่อเด็กพิการ เจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองของเด็กสมองพิการ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา รุ่น 44 ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจและ เป็นแรงบันดาลใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอยนามในที่นี้ ที่มีส่วน ช่วยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณบุพการี คุณพ่อ ไสว ทองเนื้อดี คุณแม่สงวน เถลยคุณ ครอบครัวและอาจารย์ทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยมาถึงวันนี้ได้ คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ จาก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณ ทุกท่าน

วิฑูรย์ ทองเนื้อดี

44920551: สาขาวิชา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ: การพัฒนาชุดฝึกอบรมผู้ปกครอง/ การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการโดยวิธี
โดสะโฮ

วิทยุर्थ ทองเนื้อดี: การพัฒนาชุดฝึกอบรมผู้ปกครอง เรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกาย
เด็กสมองพิการโดยวิธีโดสะโฮ (THE DEVELOPMENT OF TRAINING PACKAGE FOR
PARENTS IN DOHSA-HOU PROGRAM OF PHYSICAL REHABILITATION FOR
CEREBAL PALSY CHILDREN) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: พงศ์ประเสริฐ หกสุวรรณ, กศ.ค.,
ลัดดา สุขปรีดี, กศ.ม., ไพรัตน์ วงษ์นาม, ค.ค. 135 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-831-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมผู้ปกครอง เรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพ
ร่างกายเด็กสมองพิการโดยวิธีโดสะโฮ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยกลุ่มตัวอย่างที่
ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เป็นผู้ปกครองเด็กสมองพิการที่มาใช้บริการที่
มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) ชุดฝึกอบรม 2) แบบสังเกตการฝึกปฏิบัติการฟื้นฟู
สมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการโดยวิธีโดสะโฮระหว่างฝึกอบรม และ แบบสังเกตการปฏิบัติการ
ฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการโดยวิธีโดสะโฮหลังฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการทดลอง
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ

ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรมทำให้ได้ชุดฝึกอบรมประกอบด้วย 5 หน่วยย่อย คือ การฝึกทำ
ผ่อนคลาย, การฝึกทำนั่ง, การฝึกทำยืนบนเข่า, การฝึกทำยืน, การฝึกทำเดิน ผลการทดสอบ
ประสิทธิภาพ พบว่า ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพ 97.08/95.82 เป็นไปตามเกณฑ์ดังไว้

44920551: MAJOR: EDUCATIONAL TECHNOLOGY; M.Ed. (EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORDS: THE DEVELOPMENT OF TRAINING PACKAGE/ PARENTS IN DOHSA-HOU PROGRAM OF PHYSICAL REHABILITATION FOR CEREBAL PALSY CHILDREN

VITOON TONGNUEDEE: THE DEVELOPMENT OF TRAINING PACKAGE FOR PARENTS IN DOHSA-HOU PROGRAM OF PHYSICAL REHABILITATION FOR CEREBAL PALSY CHILDREN. THESIS ADVISORS: PONGPRASERT HOKSUWAN, Ed.D., LADDA SOOKPREEDEE, M.Ed., PHAIRAT WONGNAM, Ph.D. 135 P. 2006. ISBN 974-502-831-2

The purpose of this research was to develop the training package for parents in Dohsa-Hou program of physical rehabilitation for cerebral palsy children in order to meet the criterion 80/80. The 20 samples in this research were selected by purposive sampling from the parents of cerebral palsy children, who used physical rehabilitation services.

The instruments used for this research were 1) the training package 2) the observation form for physical rehabilitation practice for cerebral palsy children. The statistics adopted were means, standard deviation and percentage.

The result of the research showed that the training package comparison 5 unit: relaxation position, sitting position, knee-standing position, standing position and walking position met the criterion 80/80.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวกับเรื่องเด็กสมองพิการ.....	9
เอกสารเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพ.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ผู้ปกครอง.....	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม.....	15
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกการเคลื่อนไหวแบบญี่ปุ่น หรือ ไคโตะ โฮ.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
กำหนดคุณลักษณะของชุดฝึกอบรม.....	35
การพัฒนาชุดฝึกอบรม.....	35
การทดสอบประสิทธิภาพชุดฝึกอบรม.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการศึกษาวิจัย.....	42
ผลการพัฒนาชุดฝึกอบรม.....	42
ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมตามเกณฑ์ 80/80.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	48
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	48
วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
สรุปผลการวิจัย.....	49
อภิปรายผล.....	49
ข้อเสนอแนะ.....	51
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	51
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	56
ภาคผนวก ก.....	57
ภาคผนวก ข.....	118
ภาคผนวก ค.....	129
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	135

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 ตัวแรกของชุดฝึกอบรม เรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการ โดยวิธี ไคสะโฮ จากคะแนนการสังเกตระหว่าง การฝึกปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการ โดยวิธี ไคสะโฮ (n = 20).....	46
2 แสดงผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 ตัวหลังของผลการปฏิบัติของชุดฝึกอบรม เรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการ โดยวิธี ไคสะโฮ จากคะแนน การสังเกตการปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการ โดยวิธี ไคสะโฮ หลังฝึกอบรม (n = 20).....	47
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสมของรายการวิดีโอ เรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการ โดยวิธี ไคสะโฮ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	119
4 แบบประเมินความสอดคล้องของรายการที่ใช้ในการสังเกตกับวิธีการทาง ไคสะโฮ จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน.....	121
5 คะแนนของผู้ปกครองแต่ละคนได้จากแบบสังเกตการฝึกการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการ โดยวิธี ไคสะโฮ ระหว่างฝึกอบรม.....	127
6 คะแนนของผู้ปกครองแต่ละคนได้จากแบบสังเกตการปฏิบัติการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายเด็กสมองพิการ โดยวิธี ไคสะโฮ หลังฝึกอบรม คะแนนเต็ม 55 คะแนน.....	128